

[Fuglsang.]

kunne ske, hvis vi havde haft jordlove, som virkelig havde været i stand til at skaffe jord frem. Nu tror jeg gerne, at også de gældende jordlove ville være i stand til at give mere, end de gør, hvis de blev administreret efter deres ånd og idé. Selvom man hylder demokratiet tit og ofte, bør vel, alt taget i betragtning, den personlige frihed ikke gå videre, end at der er en vis pligt til at administrere lovene efter deres ånd og mening — og det vil sige, at de, som har ansvaret for administrationen af jordlovene, folk indenfor jordlovsudvalget, også må have en pligt til at sørge for, at jordlovene udnyttes i så stort et omfang som overhovedet muligt. Men det er også rigtigt, at erfaringerne fra de år, der er gået, siden vi fik den nugældende statshusmandslov og det dermed sammenhængende kompleks af landbrugslove, er tilstrækkelige til at vise, at de gældende love ikke vil kunne skaffe den jord, der behøves. Derfor må tiden være inde til, at vi — i stedet for disse årlige smårettelser — virkelig begynder at udarbejde en ny og bedre lov, idet man tager hensyn til de linier, som husmandsbevægelsen har anvist, først i sit program af 1945 og senere i landsmødeudtalelsen fra Odense i 1953, og jeg ser ingen grund til, at man ikke ret omgående går i gang. Der er behov for disse ændringer, og jeg kan ikke se andet, end at der også skulle være parlamentariske forudsætninger for at gennemføre dem.

Jeg ser, at man i visse regeringsblade — artiklerne er underskrevet „Husmanden“ — klart har stillet spørgsmålet om ekspropriation til debat, og mon ikke også de radikale, som godt kan lide at prøve, før de virkelig gør noget, er nået til at indse, at de nugældende love ikke opfylder det, man har ret til at vente af dem. Har de radikale fortsat ret til, føler de, at de har råd til i denne situation at ofre husmandsbevægelsens krav i det almindelige taktiske spil?

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard sagde i går, at her i landet er det sædvanen, at der går 35 år, inden en idé er moden til gennemførelse. Det er i år 36 år siden, den radikale landbrugsminister Kristjan Pedersen — det var i 1919 — stillede et forslag om ekspropriation. Jeg tror, der er mange, også i de kredse, der ser op til de radikale, som

i dag mener, tiden er inde til at gennemføre et sådant forslag.

Oluf Pedersen: Inden jeg tager stilling til enkelthederne i forslaget til lov om udlån til statshusmandsbrug, vil jeg gerne fremsætte nogle principielle betragtninger om statsfinansiering, et begreb, der jo er nøje knyttet til det foreliggende lovforslag. Det vil også give en forklaring på, hvorfor det er nødvendigt at give så stor en støtte til udstykning, som der er tale om i lovforslaget.

Når vi her i Danmark har en rente, der er næsten dobbelt så høj som i andre lande, kan man vel ikke på forhånd gå ud fra, at det er, fordi vi er dårligere regeret end de andre lande i almindelighed; men der må være et eller andet særligt forhold, som gør, at det er blevet så slemt. Jeg mener, det skyldes den overdrevede statsfinansiering. Jeg har været inde på problemet før i forbindelse med Marshallånet.

Et land som Norge har gennem kreditforeninger, banker og sparekasser et udlån, som er nogenlunde det samme pr. indbygger som her i landet, nemlig omkring 5 000 kr.s udlån pr. indbygger; det kunne man i Norge i 1952 klare med en forrentning på 100 kr. pr. indbygger, eller 2 pct. i gennemsnit, medens vi her i Danmark måtte give over det dobbelte, nemlig 230 kr. pr. indbygger, eller 4½ pct. Jeg tror, at dette forhold hænger meget nøje sammen med vor såkaldte billige statsfinansiering. Men det mærkelige er jo, at vore billige statslån ikke engang er så billige som de lån, man i Norge yder til byggeriet. Her i landet er det nemlig ikke nok, at man får billige statslån, hvor staten betaler renteforskellen, men, dertil kommer jo alle de lån, man skal have udenom staten, og som man skal betale den høje rente af — det gælder for ikke så ringe en del af de samlede lån til boligbyggeriet.

Hvis min betragtning er rigtig — og det tror jeg den er — vil det med andre ord sige, at resultatet af den støtte, vi har ydet til statsfinansiering af boligbyggeriet, har været, at vi har fået et meget dyrere boligbyggeri og en meget højere rente, end vi ellers ville have. Og hvis det er rigtigt, må jeg nok sige, at så var det på tide, vi stoppede for de billige statslån. Denne ordning betyder nemlig i virkeligheden, at den passive kapital får flere penge, at høj-